

Секція: Бухгалтерський облік, аналіз та аудит

Добрунік Т.П.

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту

Одеського національного економічного університету

м. Одеса, Україна

Ковінчук І.В.

магістр обліково-економічного факультету

Одеського національного економічного університету

м. Одеса, Україна

ПРОБЛЕМАТИКА ОБЛІКУ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ ОПЕРАЦІЙОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

Ринкові взаємовідносини між суб'єктам господарювання складні та багатогранні, і кожне підприємство, що функціонує в умовах гострої конкурентної боротьби, повинно організувати таку систему бухгалтерського обліку, яка забезпечить управлінців надійною, своєчасною, корисною інформацією про фінансово-господарську діяльність та допоможе приймати обґрунтовані фінансові та управлінські рішення, спрямовані на забезпечення економічної стійкості підприємств. Тому актуалізується проблема організації високоефективної системи обліково-аналітичного забезпечення формування доходів та фінансових результатів підприємницької діяльності, яка буде сприяти надходженню та обробці якісної інформації для потреб управління і пошуку на цій основі способів підвищення і зміцнення прибутковості підприємства.

Вагомий внесок у вирішення проблематики обліку формування фінансових результатів та відображення інформації у фінансовій звітності підприємств для потреб управління в останні роки здійснили Чернецька О.В., Назаренко О.В., Скрипник М.Є., Шеверя Я.В., Ганусич В.О. та інші.

В системі управління формуванням фінансових результатів підприємств визначальним є саме інформаційне забезпечення, яке передбачає

систематизацію облікової інформації та розкриття її у фінансовій звітності про доходи, витрати та фінансові результати. Пріоритетними напрямками організації бухгалтерського обліку витрат, доходів та фінансових результатів діяльності господарюючого суб'єкта є: правильне визначення, та достовірна оцінка, їх виокремлення за кожною класифікаційною групою, правильне, повне документальне оформлення, своєчасне відображення в облікових регістрах, надання повної і достовірної інформації для контролюючих органів та потреб управління [1, с.23].

Організація бухгалтерського обліку фінансових результатів насамперед розпочинається з окреслення правил і способів облікової політики. Саме облікова політика є одним із внутрішніх чинників формування системи управління фінансовим результатом та забезпечує ефективну діяльність підприємства [2, с.148].

У наказі про облікову політику в обов'язковому порядку мають бути розкриті питання щодо організації обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності. Раціональний вибір елементів облікової політики виступає важливим фактором при узагальненні та відображенні в обліку витратної складової фінансових результатів. Відтак, необхідним є зазначення переліку та складу змінних та постійних загальновиробничих витрат, субрахунків та аналітичних рахунків, необхідних для відображення в обліку витрат, доходів і фінансових результатів, а також облікової системи узагальнення витрат для включення в собівартість продукції (товарів, робіт, послуг): директкостинг, стандарт-кост тощо.

В умовах сьогодення однією з головних проблем обліку на багатьох підприємствах є низький рівень релевантності й оперативності інформації про доходи, витрати та фінансові результати, що необхідна керівнику підприємства для прийняття управлінських рішень.

Як зазначають Шеверя Я.В., Ганусич В.О., якість прийняття управлінських рішень щодо фінансових результатів залежить від інформації, що формується в системі бухгалтерського обліку. Недостатнім є лише списання на відповідні

субрахунки з обліку фінансових результатів доходів та витрат певного напрямку діяльності. Потрібно визначення результату (прибутку чи збитку) за кожним видом діяльності, що в кінцевому підсумку формує єдиний якісний результат діяльності підприємства [3, с. 409].

Таким чином, діяльність будь-якого підприємства вимагає розмежування облікових даних для внутрішніх і зовнішніх користувачів (насамперед, для складання звітності) та підвищення ефективності управління продажами. Цього можна досягти шляхом удосконалення системи аналітичного обліку.

Диверсифікація діяльності підприємства з метою пошуку додаткових джерел отримання прибутку зумовлює необхідність визначення фінансового результату не тільки в розрізі видів, передбачених діючою формою фінансової звітності «Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», а й визначення результату основної діяльності структурного підрозділу підприємства.

Чітке розмежування результатів за видами діяльності має принципове значення для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. У даному контексті для вітчизняних підприємств важливим є розмежування результатів їхньої операційної діяльності з виділенням результатів основної діяльності та результатів іншої операційної діяльності, оскільки основним джерелом отримання прибутку підприємств є реалізація продукції, товарів, надання послуг та виконання робіт в залежності від галузевих особливостей функціонування підприємницьких структур.

Деталізація інформації з формування фінансових результатів основної діяльності спрямована на задоволення потреб користувачів облікової інформації різних рівнів управління, яким необхідно визначати та обліковувати собівартість та доходи від реалізації за місцями виникнення доходу (підрозділи), групами та асортиментом продукції (товарів), а також категоріями покупців [4, с. 11].

Деталізація субрахунку 791.1 «Результат основної операційної діяльності» у розрізі видів економічної діяльності дає можливість проводити

поглиблений аналіз продажів, вирішувати питання доцільності роботи з тим чи іншим видом товару, і як наслідок цього доцільність роботи з тим чи іншим постачальником. Аналітична інформація про результати основної діяльності у розрізі окремих її видів корисна керівництву підприємства для оцінки ефективності її здійснення, а також для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Визначений таким чином фінансовий результат забезпечить керівництво підприємства інформацією про найбільш вигідні напрямки економічної діяльності та внесок кожного виду продукції (послуг) у покриття витрат підприємства, дасть можливість бачити реальну ситуацію, яка склалася на підприємстві, і приймати виважені оперативні рішення для управління прибутковістю підприємства, оскільки буде показувати отримані фінансові результати по структурі виробництва продукції.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Назаренко О.В., Лукаш Р.В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 22. С. 19-25.

2. Чернецька О.В. Внутрішні чинники у формуванні системи управління фінансовими результатами сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2014. №5(67). С. 146–151

3. Шеверя Я.В., Ганусич В.О. Формування показників звіту про фінансові результати (сукупні доходи) для управління: організаційно-методичні підходи. *Інфраструктура ринку*. 2017. Випуск 7. С. 404-411.

4. Скрипник М.Є. Облік і аналіз фінансових результатів в управлінні виробничим підприємством : автореф. дис ... канд. екон. Наук: 08.00.09. Київ, 2014. 23 с. URL: eprints.kname.edu.ua/.../3/aref-SKRYPNYK-01-09-2014.doc (дата звернення 207.08.2019)